

Вялікая місія

Бадай што не ведае гісторыя апошніх дзесяцігоддзяў такіх дзён, як гэта пахмурна вераснёўскія. Хоць у паветры і пахаладзела, усё ж на зямлі становіцца цяплей і цудоўней. Дзень «халоднай вайны» і пад праменамі асенняга, не гэтак ужо гарачага сонца, пачынае пакрысе раставаць, а страдак барометра вялікай палітцы ўсё бліжэй і бліжэй хіляцца да паказальніка «ясна». Вялікая місія праўды і міру на чале з нястомным барацьбітом за мір Мікітам Сяргеевічам Хрушчовым, паслана савецкім народам за акіяна, робіць сваю высакародную справу. Больш тым, што ў гэтыя дні савецкія, але і людзі ўсяго зямнога шара не адыходзяць ад прымірэння і рэабілітацыі, а з аміраным сэрцаў слухаюць бітні публіцы вялікай палітцы, той палітцы, якая заклікае пакласці канец гончы ўзбурэнняў, усялячы ў сэрцы людзей спакойную ўпэўненасць, што можна класіфікаваць спыць, не бачыцца, што ты ўжо больш не працісеся, што чабе, тваю сям'ю, тваіх блізкіх і айнакх, тваё жыццё спыляць п'якельнымі атамымі ці вядоўнымі буйх.

З той незабыўнай хвіліны, калі на вайны аэрадром паліўся сталіцы Амерыкі Вашынгтона апунісеся магучы крылаты ваяцун міру TV-114 і на амерыканскую зямлю ступіў Старшыня Савета Міністраў М. С. Хрушчов, калі ён, гасцініца і прыязна на сустрэты прэзідэнтам ЗША Эйзенхаўэрам, сказаў, для чаго ён прыехаў у Амерыку, людзі ўсяго свету адчулі, што, калі дзве дзяржавы-гіганты зноўдчы агучылі мову, калі яны дамовіліся і паробілі ад палітыкі падааронасці і недарура да палітыкі мірнага суіснавання, калі яны зразумелі, што справа міру на зямлі ў іх руках, што шлях мірнага суіснавання дзвюх сістэм — сацыялістычнай і капіталістычнай — гэта не прапаганда і тэзіс, а настолькі лаяная неабходнасць намага часу, тым ёсць надзея, што не быць на зямлі ваянным пакару, што людзі, нягледзячы на рознасці сацыяльных сістэм, іх ідэалогій, магучы і павінны жыць, як добрыя суседзі не толькі ў міры, але і ў дружбе.

Прамовы М. С. Хрушчова на прымёе ў Бельям доме, на сустрэчы з журналістамі ў Нацыянальным клубе друку ў Вашынгтоне, у амерыканскім сенате, на сустрэчы з дэлегацыяй коламі, з тымі людзьмі, у руках якіх знаходзіцца лейцы не толькі амерыканскай эканомікі, але і палітцы, — пераконвалі амерыканскі народ у тым, што савецкія людзі, іх урад з чыстым сэрцам, з адкрытай душой не толькі дэкларуюць мір, але і дамагаюцца яго. Яны адчувалі, уведлі горадска, любюць савецкага народа да сваёй Камуністычнай партыі, да сваёй савецкага Урада, усе справы і імкненні якіх скіраваны да таго, каб зрабіць лепшым жыццё, каб сапраўды дадацца, што камунізм гэта не толькі ідэя, — гэта праўдывасць, гэта той лад, які дае праблёмнаму чалавеку ўсё для таго, каб ён жыў і красаваўся ў дабра і шчасці...

Прыезду ў Амерыку М. С. Хрушчова некаторыя амерыканскія дзеячы чакалі, як нейкага аказачнага а'яншча: маўляў, няхай амерыканцы паглядзяць на самага галоўнага камуніста, няхай паслухаюць яго, няхай панепанца... А тым часам палітыка як ішла, так і будзе ісці ў сваім рэчышчы «халоднай вайны», будучы плысці ў бядоўныя кіліні каралей зброі долары... Але каралі зброі, каралі халоднай і гарачай вайны — гэта жыць на народ. Простыя людзі Амерыкі няхай глядзелі і глядзяць на візіт місіі міру. Людзі нашых зямно краін, а значыць і людзі ўсяго

зямнога шара магучы і павінны жыць у міры і спакоі; трэба толькі, каб дзяржавы дзеячы правільна сапраўдную дзяржаўную мудрасць, сапраўдны клопат аб сваіх народах, аб тым, каб свет не трасла ліхаманка ваянных падрыхтаванняў, і на зямлі настане тое пацпаенне, якога даўно ўжо чакаюць, за якое амагаюцца людзі добрай волі на ўсёй зямлі.

Калісьці, у дзень ужо далёкія першыя гады Савецкай улады таленнайшай пэат савецкай эпохі Уладзімір Маякоўскі, падарожнічаючы па Злучаных Штатах, здзіўляўся многаму там — і Бруклінскаму мосту, і небаскробам — але, будучы чалавечкам савецкай душы, які прадабчы вялікую будучыню сваёй першай ў свеце сацыялістычнай айчыны, горада зааўляў: «Вашу хутканую славу вядуць Амерыку мы і дагонім і перагонім». Гэта было сказана трыццаць

праўды і міру

год таму назад, калі яшчэ Цыялкоўскі толькі марыў аб касмічных падлётах, калі толькі закладваліся першыя падмуркі індустрыі, калі наша сельская гаспадарка толькі становілася на сацыялістычныя рэйкі. Але яны былі сказаны? Было сказана савецкаму, па-камуністычнаму — вадлу хутканую Амерыку мы дагонім і перагонім! І от дзень настаў час, калі над сусветам паліцельны нашы спадарожнікі, калі мы ўсёй магучасцю сваёй тэхнікі, сваёй народнага гена, сваёй дапытлівасці ўзяліся да Сонца, калі наш вымысел упершыню апунісеся на Месяцы і наведна сцвердзіў наш савецкі прырытэр у навуцы і ў тэхніцы, мы з гонарам гаворым, што мы даганяем, грымым недзе ўжо недалёка сваім жалезным крокам следам за табай, Амерыка, а сям-там ужо і ўперадзе за цябе. Слухай, зайдорска, Амерыка, няхай камуністычнай хадзе, нашаму вялікаму руху ў будучыню! І калі я чытаў словы Мікіты Сяргеевіча, з якімі ён звярнуўся да амерыканскіх бізнесменаў: мы не прыехалі да багатага дзядзькі Сэма выпрошваць яку-небудзь падачку, мы самі людзі багатыя, няхай хоць мы яшчэ тронкі і блідыя за вас жывём... — дык мне мімавольна прыгадвалася Маякоўскі, яго савецкі гонар, ягоны патрыятызм, патрыятызм усяго нашага шматлікага народа. Кожны б з нас так алкаў бізнесменам, як алкаў наш Мікіта Сяргеевіч.

Мы сапраўды багатыя, мы сапраўды мужныя і няломныя ў сваім імкненні да камуністычнай будучыні, мы сапраўды валаты новага свету. Як нам прыемна, радасна чытаць у газетах, слухаць алкамы М. С. Хрушчова на запытанні журналістаў, бізнесменаў і сенатараў, у якіх гучыць адна думка — мы мацнейшыя за вас духам, мы людзі таго сацыяльнага ладу, які адкрыў і сцвердзіў наш неумручы Ленін, мы пільны і заканадаўчы будучыні і як бы, панове капіталісты, вы нас ні не навідзіце, як бы вы на нас не сымкалі атрутнай сілянй, мы ўсё роўна стам і будзем стаяць на сваім, і колькі б вы ні іггалі, колькі б вы ні звалгалі на наш лад, на нашу ідэалогію, мы ўсё роўна нікуды не зойчым, бо перад намі светлы шлях будучыні ўсяго чалавечтва. Якіх бы вы правакацыйных

ПРАЛЕТАРЫ І ВСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦСЯ!

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННІКАў БССР

№ 75 (1401)

Серада, 23 верасня 1959 года

Цана 40 кап.

Першы выпуск

пытанняў ні задавалі, як бы вы ні хацелі зноў з панталыку грамадскаму думку свету і паказаць нас аграрарамі, нават нейкімі варварамі, усё роўна сумленныя людзі свету бачыць, чуюць, ведаюць, што праўда наша, а не ваша. Вось чаму, калі Мікіта Сяргеевіч Хрушчов з высокай

прыемнасцю адначылі, што Б. Няпамінічы з любоўю працаваў над карцінай. Міністр культуры звярнуўся да прэсупных студэнтаў мастацкага факультэта з заклікам — вывучаць жыццё рабочага класа рэспублікі, ствараць палотны аб новабудуемых: Полацкім нафтапрадукцыйным заводзе, Старобінскім калійным камбінаце.

На працягу шасці год, пад кіраўніцтвам вопытных вядомых дзеячоў мастацтва рэспублікі, юнакі і дзяўчаты авалодвалі майстэрствам, вывучалі гісторыю мастацтва. Аб іх пачыталі гісторыю мастацтва. Аб іх пачыталі гісторыю мастацтва. Аб іх пачыталі гісторыю мастацтва.

Таматы дзюпных работ разнастайнага, Малалы мастакі звярталіся да тэм грамадзянскай і Айчынай вайны, да жыцця рабочага класа рэспублікі, будучы хадобабу. Некаторыя распрацавалі гістарычныя тэмы. Так, дыпломныя работы на тэмы Вялікай Айчынай вайны напісалі студэнты Ф. Барановскі, М. Залозны, А. Сямілетаў, В. Грамыка, В. Пратасял. Ады з іх адлюстравалі героізм і мужнасць савецкіх ваяц на франтах, другія — расказвалі пра суровыя баі партызан. Усеагульнае адбарненне выклікала карціна дыпламанта В. Грамыкі «Шляхамі месцілаў». Малалы мастак прымасціў сваю работу беларускім партызанам.

Цікавую работу прадставіў Б. Арацкаў. Яна называецца «Этапы вялікага шляху». Дзеянне адбываецца ў гады грамадзянскай вайны. Мы бачым чыгуначную дыялекцыю, калі аказія — постача маладога салдата рэвалюцыі. Другі чыгуначармеем задуліва грае на гітары, троні адпачывае. Побач — зброя, коці.

З цёплым прыватным словам да дыпламанта Б. Няпамінічы звярнуўся міністр культуры БССР Р. Кісялёў. Малалы мастак прадставіў работу, прысвечаную трактарнаму будаўніцтву. У ёй, як і амаль ва ўсіх астатніх работах, ёсць свае стаючыя і адмоўныя бакі, ёсць недарэчнасці дэталі. Але члены Дзяржаўнай атэстацыйнай камісіі з

прыемнасцю адначылі, што Б. Няпамінічы з любоўю працаваў над карцінай. Міністр культуры звярнуўся да прэсупных студэнтаў мастацкага факультэта з заклікам — вывучаць жыццё рабочага класа рэспублікі, ствараць палотны аб новабудуемых: Полацкім нафтапрадукцыйным заводзе, Старобінскім калійным камбінаце.

Многа роздому выклікалі ў прэсупных карціны «Вяселле» Л. Шчамялова, «Выхад з блакады» Ф. Барановскага, «Вясня на будоўлі» А. Замай. Дыпламант Ю. Пучнінскі сваю работу назваў «Малалы Купала з народам». Студэнт нямаля папрацаваў над зборам матэрыялаў аб народным песьняры, над вывучаннем побыту сялян, увабеленнем у героіх напыманальных вяс.

Добрую справядачу прад камісіюй зрабіў графік А. Банкурэвіч, Р. Віткоўскі, І. Немагай і інш. Дзесяць малюнкаў — ілюстрацыі да апавесці «Салавей» Зм. Вядулі выкама І. Немагай. Дыпломная праца сведчыла аб добрай тэхніцы малалого мастака, выразнасці малюнка. Ілюстрацыі глыбока раскрываюць ідэйны змест кнігі.

Былі разглядзаны дыпломныя працы і работы трох скульптараў: А. Анкейчыка, У. Апанькі, А. Шмакава. У не зусім ачынальным жанры выканаў працу А. Шмакаў. Ён прадставіў на разгляд барельефную кампазіцыю «Фэстываль», якая ўвасабляе вялікую ірчу дружбы моладзі ўсяго свету. Гэтая работа выклікала захваленне ў прысутных, Ф. Мадораў, А. Бембель і іншыя выказалі думку, што праца А. Шмакава вартая прапанавань будаўніцтву сталіцы для ўпрыгожання горада.

Абарона дыпломных праектаў адбылася ва ўрачыстай абстаноцы. Суды прыйшлі не толькі мастакі, але і артысты, пісьменнікі, мастацтвазнаўцы, моладзь сталіцы. Усе яны паказалі вышуканым вялікі творчы поспеху, пільнай працы па карысць любімай Радзімы.

І. СЯМЕНАУ.

На сустрэч агляду

Падрыхтоўны да агляду калгасна-саўгаснай мастацкай самалейнасці быў прысвечаны трохдзённым семінарам мастацкіх кіраўнікоў раённых дамоў культуры, праведзеным Магілёўскім абласным Домам народнай творчасці. На яго былі запрошаны многія загадчыкі сельскіх клубаў.

Удзельнікі семінара разгучвалі новыя песьні беларускіх кампазітараў, у тым ліку і песьню «Край родны» самадзейнага кампазітара з Горышкаў раёна М. Рыўкіна. Былі прыгатаваны лекцыі аб метадых нянтэатраў і рэпертуары дзюпных аркестраў, па харазгаграфічнаму мастацтву з запісам танцаў і інш. Удзельнікі семінара пачыталі ў Народным тэатры чыгуначнага клуба станцыі Магілёў і азнаёміліся з яго творчай дзейнасцю, прысутнічалі на рэпетыцыі гарадскога хору.

Гастролі гасцей

У Гомелі, на сцэне Палаца культуры чыгуначнікаў імя У. І. Леніна, спектаклем «Браты Ярышовы» па аднайменнаму раману Ус. Кошчанава пачаў свае гастролі Смаленскі драматычны тэатр. Гасці кажуць прапоўным горада і вобласці спектаклі

«На парозе бесмяртнасці», «Шосты павер», «Шаленныя грошы» і інш. Струнчыца артысты тэатра з юнымі гледацямі. Школьнікам Гомеля будзе паказаны спектакль-казка «Фініст — ясны сокал».

Стварыць гісторыю кіно

Сёлета беларуская кінематографія адзначае свой 35-гадовы юбілей. Ёю створана больш сямідзесяці мастацкіх кінакарцін і значная колькасць дакументальных, хронікальных і навукова-папулярных фільмаў.

Шлях пройдзены вялікі і складаны. На экран выходзілі фільмы, у якіх з глыбокім майстэрствам раскрывалася мінулае і сучаснае беларускага народа, ставіліся важныя і сур'езныя праблемы. Але дэманстраваліся і фільмы нізкага мастацкага ўзроўню, нязначныя па тэме, дробныя па думцы.

У творчы актыў беларускага кінематографа па праву ўваходзяць такія даўняныя кінакарціны, як «Лясная бэль», «Першы ўзвод», «Двойчы народжан», «11 ліпеня» і інш. Не трэба забываць і тым жакажасці, з якімі даводзілася сустрэцца беларускім кінематографістам у даўняны перыяд. Многа перашкаджала ў станаўленні беларускага кінематографа адарванасць ад рэспублікі базы яго — кінастудыі, якая знаходзілася ў той час у Ленінградзе, слабая сувязь з беларускай літаратурай і мастацтвам.

Нямала цапкажасцей сустрэлася і пасля вайны. Але, нягледзячы на іх, у апошні час пачыліся рад беларускіх фільмаў, якія атрымалі добрую водгуку грамадскасці і друку. З'яўляюцца такія творы, як «Галівінкі спыніўся а поўначы» (удастоены дзюпнай прэміяй на Усеагульным кінафэстывалі), «Чырвоныя ліцы», «Дзятка шукае бацьку» і інш., сведчаць аб тым, што намяціўся пэўны ўздым нашай кінематографіі. У самай бліжэйшай часе колькасць фільмаў, якія выпускаюцца кінастудыяй «Беларусьфільм», рэзка ўзрастае.

Усё гэтае мінулае і сучаснае наша кінамастаттва патрабуе старапрага вывучэння і асэнсавання. Пачаў, да самага апошняга часу гісторыя і творчы беларускага кіно быў самай адставай галіной нашага мастацтвазнаўства. Дастаткова сказаць, што да гэтага часу не створана ніводнай, нават ачынальнай па намерах працы, у якой абгулявалася б багата творчага практыка беларускага кінематографа. З'явіліся толькі асобныя артыкулы, заметкі, рэцэнзіі асобных артыкулаў, зразумела, гэтага далёка недастаткова. Планамернага, сістэматычнага вывучэння мастацтва кіно належным чынам у рэспубліцы не выдася.

Што датычыцца маскоўскіх выданяў па гісторыі савецкага кіно, дык беларускае кіно ў іх уздзелена больш чым спілае месца. Неабходна адзначыць таксама, што ў вывучэнні свайго кінамастаттва мы значна адсталі ад некаторых іншых савецкіх рэспублік. Так, створаны зборнікі, прысвечаны гісторыі і сучаснаму стану армянскай кінематографіі. Апублікаваны ўжо рад кніг па гісторыі Украінскага, грузінскага і калхацкага кінамастаттва.

Каардынацыі навуковай работы ў галіне гісторыі і творчы беларускага кіно была прысвечана нарада, якая адбылася днямі ў Інстытуце мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Акадэміі навук БССР. На нарадзе прысутнічалі навуковыя супрацоў-

нікі інстытута, творчыя работнікі кінастудыі «Беларусьфільм» і прадстаўнікі Саюза работнікаў кінематографіі БССР.

Усе прамоўцы адначылі важнасць і надзённасць пастаюкай пытання аб разгортванні навуковай работы ў галіне беларускага кіно. У сектары тэатра, кіно і музыкі Інстытута вядзены падрыхтоўчая работа па стварэнню «Нарыса гісторыі беларускага кіно», які павінен з'явіцца таксама асновай раздзела па беларускай кінематографіі для працы па гісторыі кіно СССР, якая рыхтуецца Інстытутам гісторыі мастацтва Акадэміі навук СССР. Апрача даследаванняў гістарычнага характара, у будучым маркуча таксама весті распрацоўку ронных праблем развіцця кінамастаттва рэспублікі ў тэарэтычным плане. Работы тут сапраўды вялікае. Патрабы даследавання па драматургіі беларускіх фільмаў, рэжысуры, выдучэннаму вырашэнню. Надзвычайна важнае для практыкі намага кіно можа мець вывучэнне праблем нацыянальнай спецыфікі, вельмі пачынае з'яўляцца вывучэнне дэіац чага фільма і ўсіх звязаных з ім праблем. Таксама можа ісці размова аб сувязях беларускага кіно з літаратурай і тэатрам рэспублікі. Пачынае галіна даследавання і дакументальнае кіно.

Вялікая ўвага на нарадзе была ўдзелена стварэнню базы для правядзення навукова-даследчай работы. Пакуль што стан не прымуша жадаць многа лепшага. Збор матэрыялаў па гісторыі беларускага кінамастаттва яшчэ не наладжаны належным чынам. Да гэтага часу ні Інстытут, ні кінастудыя не маюць фільмаў даўнянай вытворчасці. Адыным месцам для азнаёмлення з гэтымі творамі застаецца пакуль што Дзяржаўна-фільмфонд СССР у Маскве.

Усё ўдзельнікі нарады гаварылі аб важнасці такога метад збору матэрыялаў, як запісы гутарак са старэйшымі майстрамі беларускай кінематографіі, рэжысёрамі, сцэнарыстамі, апэратарамі і іншымі творчымі работнікамі. Гутаркі з імі дапамогуць аднавіць у больш поўным аб'ёме той або іншы перыяд кінамастаттва рэспублікі, тым ці іншым тэндэнцыям яго развіцця. Гэтыя каштоўныя звесткі побач з архіўнымі матэрыяламі магучы з'явіцца добрай асновай для стварэння сапраўднай гісторыі адной з галін нашага нацыянальнага мастацтва.

Удзельнікі нарады прыйшлі да вываду, што Інстытуту мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору неабходна ўстанавіць пэсны кантакт з кінастудыяй «Беларусьфільм» з тым, каб усё матэрыялы, якія датычацца гісторыі пастаюкай фільмаў (сцэнарыі, варыянты літаратурных і рэжысёрскіх сцэнарыяў, аскіны дэкарацыі і г. д.), збіраліся і сістэматызаваліся для навуковага даследавання.

Дасягнута таксама дагаворанасць аб стварэнні фільмацкай беларускіх кінакарцін.

Усё гэтыя мерапрыемствы павінны садзейнічаць разгортванню навуковай работы па гісторыі кіно ў рэспубліцы. А работы — пелачаты краі.

А. КРАСІНСКІ.

Аб'рыццц ўніверсітэта культуры

Лекцыям «Роля савецкага мастацтва ў камуністычным выхаванні працоўных» пачаў сваю работу Наваградскі ўніверсітэт культуры. Больш 200 слухачоў, сярод якіх урачы, настаўнікі, студэнты, рабочыя запоўні-

лі прасторую залу раёнага Дома культуры. Пасля лекцыі адбыўся вялікі канцэрт.

І. СІДНУ.

Здабыткі мірнай працы

Рыштванні на будоўлях... Агні заводскіх карпусоў... Яны дзюп сталі характэрнай рысай пейзажу кожнага намага горада і напат невялікага пасёлка. Поўнае ўдзельнае аб новай індустрыяльнай Беларусі атрымае той, хто наведвае рэспубліканскую прамысловую выстаўку, якая дзімі адкрылася ў Мінску. Давайце і мы разам з тысячамі мінчан і гасцей беларускай сталіцы зробім на ёй падарожжа.

Кожная выстаўка — гэта свеаасобны агляд прайзданага шляху, паказ здабыткаў мірнай працы народа і яго заўтрашняга дня. Рэспубліканская прамысловая выстаўка 1959 года галоўным чынам скіравана ў будучыню, увачы якую не трэба баяцца фантазіі. Многае, над чым працуюць і будуць працаваць нашы прадпрыемствы ў самігодны, мы бачым ужо сёння.

Для мінчан саракатонныя самазвалы не навіна. Але і тут, на выстаўцы, дзе экспануецца гэтыя волаты, поўна народу. Ходзяць, аглядаюць, радуюцца, спрачаюцца, а найбольш цікавыя залезаць у кабінку. Машина гэта праславілася на ўвесь свет. Яна пабыла на прамысловых выстаўках у Бруселі, Лейпцыгу, Ізміры і Дамаску. І ўсёды атрымала намага прызоў і ўзнагарод. У новым, 1960 годзе на Беларускім аўтамабільным заводзе пачынае масавы выпуск гэтых волатаў.

Беларускія аўтамабільнабудуцнікі маюць багаты вопыт у стварэнні самазвалаў. На выстаўцы паказаны новыя маркі гэтай магучай зборнай самі. Вось 25-тонныя МАЗ-525. Побач яго малодшы брат — МАЗ-500. Гэта быстраходная машина. Яна зможа развіваць хуткасць да 75 кіламетраў за гадзіну і адначасова везці 7,5 тон грузаў.

Наведвальнікі знаёміцца з новымі ўзорами канаваканальнікаў, якія да-

Лекторы ў музеі

Дзяржаўны мастацкі музей БССР адкрыў лекторы для школьнікаў сталіцы. У Палацы пільнава, а таксама ў лекторыі музея будучы прагучаны лекцыі «Вобразы рускай казкі ў творчасці В. Васняцова», «Вялікая Айчы-

ная вайна ў выяўленчым мастацтве», «Вобраз Ул. І. Леніна ў выяўленчым мастацтве», «Рускае мастацтва канца XIX — пачатку XX стагоддзяў» і інш.

— Шчаслівага падарожжа, вялікай удачы ў барацьбе за мір — табе, вялікая місія міру і дружбы!

Раман САБАЛЕНКА.

з РЭСПУБЛІКАНСКАЙ ПРАМЫСЛОВАЙ ВІСТАЎКІ

памогуць чалавеку асушыць адвечную багун балот. Крыху далей прадукцыя старэйшага ў рэспубліцы завода сельскагаспадарчага машынабудавання — «Гомельшмаш». Калектыў гэтага прадпрыемства стварыў нямаля добрых машын, якія выконваюць праддзімныя работы ў сельскай гаспадарцы. На выстаўцы прадстаўлены сілазуборачныя камбінацы, пагрузчык грэйферы. Новая марка машыны — універсальны трактарны прычал. Ён дапамагае калгаснікам на вызавцы ўгнаенняў і вапы на палі. Яго можна выкарыстоўваць для перавозак сена, салома і г. д.

І трактаразаводны паклапаніліся аб тым, каб стварыць для калгаснай вёскі новыя малалы трактары. МТЗ-50 і МТЗ-52 маюць больш магучыя рухавікі, а яшчэ іх перавага ў тым, што яны магучы развіваць хуткасць да 24 кіламетраў за гадзіну. І хто ні праходзіць ля гэтых прыгожых машын, абавязкова прачытае невялікі сціплы надпіс: «Пераход на гэты від трактара замест старога ўзору МТЗ-51 сэканоміць за год дзяржаве 125 мільянаў рублёў». Такі ўклад трактаразаводцаў у зямігодку.

Багата прадстаўлена на выстаўцы машынабудаванне. Разнастайная прадукцыя мінскай, віцебскай станкабудуцільных заводаў. Пачаснае месца сярод іх займае Мінскі завод аўтаматычных ліній — самае малалое прадпрыемства рэспублікі. Ля макета аўтаматчнай ліній ЛМ-36 заўбедна многа народу. Цікава даведнацца пра працу гэты аўтамат. А ён выконвае тры апэрацыі: свідранне, лентэраванне, ды яшчэ робіць парэзку

і міжперавархвы перакрыці і ўнутрашнюю перагародкі, і ў нашых новых дамах будзе заўбедна трымацца тэмпература і не будзем мы чуць, як грае прыёмнік за сцяной у суседзя...

У самігодны хімічная прамысловасць рэспублікі атрымае сапраўды шырокі размах. Вось новая ў Беларусі галіна прамысловасці — торфахімія. Працуюць ужо і завод па вытворчасці торфянога восу. З гэтай каштоўнай сыравіны можна вырабіць і грануляцыю, і стужку для пішучай машыны, і розныя дэталі з дакладнага ліцця. А дэкамія, пільнавая вытворчасць, гумава-тэхнічная вытворчасць... Недапра наша сямігодку народ назваў сямігодкай вялікай кімі.

Выстаўка паказвае, як многа ўважлі надзеяца ў нашай краіне чалавек, каб меў ён удоцтал прадуктат харчавання, каб мог прыгожа апра-

мінаваць перакрыці і ўнутрашнюю перагародкі, і ў нашых новых дамах будзе заўбедна трымацца тэмпература і не будзем мы чуць, як грае прыёмнік за сцяной у суседзя...

На здымку: у адной з залаў выстаўкі прадукцыю, якую выпускаюць прадпрыемствы Беларускай ССР. Фота Ул. Крука.

моблевай фабрыцы і Рэчыцкім фабрыка-моблевым камбінаце. Мінгаліудна на выстаўцы дзе экспануецца новыя маркі тэлевізараў, прыёмнікаў, гадзіннікаў і фоталапаратаў, веласіпеды і матцыклаў, швейных машын і электравырабаў. У асобнай зале экспануецца вырабы лёгкай прамысловасці. Тут прыгожыя добрыя тканіны Мінскага тонкасуконнага і меланжавага камбінацый, Віцебскай дышанавай фабрыкі. Многа месца займаюць вырабы швейных, трыкажных і аубтовых фабрык рэспублікі.

Тут многа прыгожых і патрабных чалавеку рэчаў, — гаворыць мінчанка Яўдзіта Савіцкая. — Але прыдана, што толькі на выстаўцы можна паглядзець на прыгожыя паліто, сукенкі, жакочы і мужчынскія

Многіх з тых, чые вершы зме- шаны ў гэтым зборніку, мы лічы- вадзілі бачылі ў Мінску. Дарога слаўнага Райніса прывяла іх да нас, і як некалі для вялікага латышска- га песняра, уся Беларусь стала для іх гаспадарым кулацкім домам.

Хай беларусы разам з латышамі ў братняй дружбе заспяваюць, На скрыпках перамог заіграюць, Купалы песні спавіюць вянкамі.

Слова «дружба» можна было ча- ста чуць у тым дні. Насустрач яму раскрываліся сэрцы, яно стала свет- лым аднакам, усхваляванай і жыўчай, — яе голас гучаў у пера- пуненых залах сталіцы ў час літа- ратурных вечараў: тут быў сапраў- ды форум паэтаў дзюх рэспублікі.

Закончыўся Тыздэнь латышскай літаратуры ў Беларусі, і як напамі- ад гэтай важнай паэзіі ў літа- ратурным жыцці суседніх народаў, бя- рож цыпер у рукі кніжку «Ветрык, вей!» — любімую выданнем Дзяр- жаўнага выдавецтва БССР зборнік вершаў латышскіх паэтаў. Амаль усе сучасныя паэты Латвіі сцісла пра- стаўлены ў ёй: тут змешчаны творы 42 аўтараў. Кароткія звесткі, дадзеныя ў канцы кнігі, знаёмяць нас нага чытача з некаторымі акаліч- насцямі жыццёвых і творчых бія- графій латышскіх паэтаў.

Латышская савецкая паэзія па- раўнаўча маладая. Побач з творчасцю народнага паэта Латвіі Яна Судра- бкайна, непасрэднага праддзядзінка райлітсаўскіх традыцый у паэзіі, гу- чаць у ёй свежыя галасы паэтаў больш маладога пакалення. Некато- рых з іх пачыналі шчыра творчы шлях яшчэ ва ўмовах буржуазнай Латвіі, становіліся творцамі другіх супа- ляд з першымі гадзімі Латвійскай Са- вецкай Рэспублікі. А паэзія Ераніма Ступіана, Ояра Вацшыса, Бруна Саўліціса і многіх іншых непасрэдна ўзроўчаня сённяшнім днём.

Тэма сучаснасці ўладарна гучыць у латышскай паэзіі. Натхнёна ўстаў- ляе новы дзень Латвіі Ян Судра- бкайна. Як чалавек, які сваёй твор- часцю ўвасабляе жыццёвую сувязь роз- ніх пакаленняў, ён вітае тых, каму належаць будучыня — маладых бу- дуйнікоў камунізма.

Мужчына ў гадах юнаку на падмогу ідзе, Асветлены полымем вечна жывога гарэня: Дык вось ты асілак які, мой стараны юначка, З намерамі яснымі, кроўю ў жылах гарачай — Адметнаю рысай твайго пакалення!

Калі Юлі Ванга са смуткам і бо- дем успамінае аб нядаўнім мінулым Латвіі, якое невразотна адбылося ў нябыт, то толькі таму, каб ярчай уладзіць новую радасную яву. І ён жа кіліа ўчарашняга парабка глы- бей заарыць у сваёй свядомасці па- чварныя сляды літоўскага мінуўшчы- ня ў імя новых працэсаў, якія абудзі- лі ў вяршыцы для жыцця Савецкай ўлада:

Добра ўсё перагарыць, Шаліна заўдзяж чужэй. (Пераклад М. Лужаніна).

Здзяйсненне светлай мары Райні- са аб народным ішчасці бачыць Мі- рэда Кэмпэ ў Савецкай Латвіі. Па- эзія дэмахоў, бурнага і радаснага пе- рэўтварэння жыцця гучыць у твор- часці Арыда Грыгуліса. Геранічныя справы савецкай моладзі паўстаюць у вершах Бруна Саўліціса, Аналята Імераніса, Ераніма Ступіана. Моц- на патрыяе іх барацьба на мяшчана- ства, непрыёмнасць да мяшчана- ства, угодніцтва, перажыткаў мінула- го ў свядомасці людзей нараджае хваляючыя вершы. Сучасная ла-

тышская паэзія багатая па тэматыцы і змесце.

З асаблівым, трапятлівым пачуццём сустракаем у зборніку радкі, пры- свечаныя Беларусі, яе працавітым людзям («Памяці Купалы» Я. Судра- бкайна, «Дрысвэцкія замалеўкі» А. Вейна і інш.), і думаем: гэтыя вершы не выпадковыя. Яны наро- джаны той вялікай дружбай, якая з'яўлялася нашою народнай. Ну, вядома ж, наша дружба нарадзілася не сёння! Яна і там, у рэвалюцыі 1905 года, у часе магутнага напору на- роднай стыхіі, калі так многа гавар- нілі сэрцам беларуса і латыша

райнісаўскія «Зламанія сосны» і кулацкія гімні «А хто там ідзе?» А паэзія, калі Райніс за- дыхаецца ў буржуазнай Латвіі, кра- пінка светлай мары была для яго Беларусі. Яны сустраіліся на нашай зямлі, велічы Райніс і свет- ладоры Янка Купала, — і цэпю іх братняга абдыму саргаве нашу дружбу і цыпер. І сёння нашадзікі вялікага Райніса існуюць дагэту і любяць ці на беларускую зям- лю.

Пераклады латышскіх вершаў для зборніка зроблены многімі беларус- кімі паэтамі — і зроблены яны з добрым адчуваннем арыгінала, часта па-майстэрску. Натхнёны і сап- раўдзі ўнёслі вершы Я. Судра- бкайна ў перакладзе П. Броўкі, сці- слаццю і паэтычнай выразнасцю, добрай апрацаванасцю паэтычна- га выразу пераклады А. Звонка з пачатку перакладаў Я. Судра- бкайна і іншых аўтараў. Доб- ра, што амаль кожны з перакладчы- каў выбіраў у творчасці латышскіх паэтаў тое, што па манеры ці змес- тавы блізка яму. Чытаючы, напрык- лад, «Размову з маці» Ю. Ванга ў перакладзе В. Віцігі, за радкімі ла- тышскага верша адчуваеш аўтара арыгінальнага беларускага цыкла «Пачатак радасноўнай»: сваім вер- шам Ю. Ванга блізка беларуска- му паэту. І ў гэтым падобнасце ня- ма нічога дрэннага. Пудоўны пера- клад верша М. Кэмпэ «Бяроза та- ворыць» зроблен Я. Семязонам; ён добра перадаў песнянасць і непад- робную народнасць арыгінала.

Паэтэса Сяйдрытэ Калдуце пра- стаўлена ў зборніку перакладамі Р. Барудзіна. Такую практыку, калі над перакладамі паўнага паэта пра- цаваць адзін аўтар, трэба было б пашырыць: тады б і пераклады прыкметна выйралі ў сэнсе цэлас- тасці і закончанасці ўражання.

Наогул жа пераклады зроблены добра. Беларускія паэты многа па- працавалі, каб захаваць сілу і водар латышскай паэзіі, — і чытач адчуе ў перакладах і непаўторны кала- рыст старой рыгі, і буйную сакаві- тасць латгаліскіх лугоў, і свежы вецер з Даўгавы.

М. ЛЯВОНАУ.

Прынята чамусьці лічыць нары- жанам спецыфічна газетным. На- ват, калі падкрэсліваецца важнасць гэтага бавога, апэратыўнага жанра ў барацьбе за ажыццяўленне нашых працоўных задач, слова «нарысы» часта ўжываецца літаратуразнаўцамі і крытыкамі ў адмоўным сэнсе. Творы І. Новікава і П. Кавалёва, выла- дзеныя асобнымі кніжкамі ў 1959 годзе Дзяржаўнага выдавецтва БССР, характарызуюцца менавіта адсутнасцю такой «газетнасці». Га- та перш за ўсё мастацкія нарысы, у іх ёсць пэўная сістэма мастацкіх побразаў, і ў той жа час яны фак- тычна дакладныя, публіцыстычныя, актуальныя.

Нарыс Івана Новікава «Палескае золата» прысвечаны людзям калгас- ной вёскі на Палесці і, у першую чаргу, Герою Сацыялістычнай Працы Пінху Ягоравічу Смірнову. Перад пісьменнікам былі факты звычайнай біяграфіі камуніста, які пасля гіста- рычных партыйных пастаноў пайшоў працаваць старшынёй у эканамічна слабы калгас. Аўтару лёгка было пайсці па шаблоннай, знаёмай схеме: камуніста выклікаюць у раённы камітэт, накіроўваюць на працу ў кал- гас; ён прыязджае, наладжае пера- ную працоўную дысцыпліну, і калгас паступова пачынае мяняцца, станові- тся на ногі, а потым выходзіць у лік перадаўчых. Заслуга І. Новікава ў тым, што ён з самага пачатку ад- мовіўся ад звычайнага шаблону. З пер- шых старонак нарыса чытач заіка- віцца ўжо самім незвычайным пры- значаннем Ц. Смірнова на адказную пасаду старшынёй. Смірнов, дырэктар суседняга саўгаса, прыхаў у калгас імя БВА на справядлівы сход, дзе калгаснікі і выбралі яго старшынёй. Цімох Ягоравіч адгэдня працаваў у калгасе таму, што ён унутрана пера- конаны ў мажлівасці ўзяць калгас, у мажлівасці на гэтых землях выра- сціць добры ўраджай, варты толькі за- ікаваць і арганізаваць людзей. І. Новікаў пераканальна паказаў з пачатку нарыса, што Цімох Ягоравіч пайшоў працаваць у слабы калгас па загаду свайго сарца, а сарца яго належыць роднай Камуністычнай партыі. І далей перад чытачом усе- бакова паўстае неспакойны характар старшынёй калгаса.

Галоўнае — пераканаць людзей. Да такога выводу прыйшоў Смірнов. Ён пераканвае спачатку з бланкітам і алоўкам, лічыма, і потым жывымі справамі. Ніхто з калгаснікаў не ага- джаецца, напрыклад, касіць жыта ка- ровам на падкорм. Але варты было ў першы ж дзень павялічыцца надом, і людзі перакананы, што старшынё- ва праўда. Дарога, пабудаваная па праекту Смірнова, узмаціла веру калгаснікаў у тое, што на Палесці можна жыць багата і зможна. Па- ступова ў калгасе з'яўляецца цэльны завод, электрастанцыя, будуюцца новыя пяціціткі і іншыя гаспадар- чыя памышканні. Іван Новікаў ціка- ва паказаў ў нарысе, як першыя гаспадарчыя поспехі зрабілі зрухі ў свядомасці калгаснікаў. Аб гэтым га- ворацца вуснамі звычайных калгас- ных працаўнікоў.

Іван Новікаў, Палескае золата. Дзяржаўнае выдавецтва БССР. Мінск, 1959.

Павел Кавалёў, Наряд людзей калгасных. Дзяржаўнае выдавецтва БССР. Мінск, 1959.

Як вобразна перадаць веліч пра- цючых спраў Смірнова, старшынё калгаса, які быў уладостены высокага звання Героя Сацыялістычнай Пра- цы? Ізноў аўтар не абмяжоўваецца сухім пералікам лічбаў. І. Новікаў знайшоў цікавы прыём, расказаўшы аб тым, як змяніліся жыццё і лёс калгаснага шафера Хамінічэва, які толькі ў калгасе імя БВА знайшоў сапраўдную працу, адчуў працоўны гонар. Шчаслівы лёс Мікалая Хамі- нэвіча і яго жонкі Неанілы — маладой цёвчы і яго ўвасабляе будучае нашай калгаснай вёскі, — тыповы для дэсу многіх калгаснікаў. І ў гэтым перш за ўсё найвышэйшым дасягненні Смірнова як арганізатара, як кіраў- ніка гаспадаркі.

Толькі дзве самыя характэрныя лічы падкрэслены ў нарысе: пяць мільёнаў чатырыста тысяч рублёў атрымаў калгас ад рэалізацыі галоў- нейшай культуры — каняполь за ад- пераможны 1954 год, а за 1956 год даход калгаса ўзрос да пятнаціці мільёнаў рублёў. Гэтыя лічбы аўта- ры дастанкова, каб даць яскравае ўяўленне аб працоўных поспехах калгаса.

Нельга не адзначыць, што нарыс І. Новікава напісаны добрай вобраз- най мовай. Асобныя ўрэнкі гучаць на ўзроўні сапраўднай мастацкай прозы: «Почу, калі змрок схвае ад ча- лавечага зроку і дальныя прасіяці, і бліжэйшыя пералескі, і сцяну чаро- ту, чутка вуха аловіць тысячы та- млічых гукаў, якімі поўніцца маў- ніца днём балота. Дзесяці пабуды нешта вохае, чыкае і шышці, нібы верыцца тужыліца ўстаць са сваёй вядомай паселі, каб заліць тваіну пясчаніца палеткі. Па лясным гу- шары раптам затупоца, ломачы су- хое галле, дзік, загатоца страшны голасам пугач, па-дзіцямі закр- чыць казодзі, таімячца зашапоца крылімаі кажан. І здаецца тады, што кружыць, гуляе, балое на балое ня- чыстая сіла».

Такая мова ў спалучэнні з мас- тацкім раскрыццём вобразаў галоў- ных герояў нарыса набліжае яго да апавядання. Вобраз Смірнова як ге- роя літаратурнага твора пададзены ўсебакова.

Больш складаная задача стаяла перад Паўлам Кавалёвым, аўтарам нарыса «Сярод людзей калгасных». У цэнтры нарыса — Герой Сацыялі- стычнай Працы сакратар Гомельскага райкома КПБ Віктар Паўлавіч Пала- вінка. У яго і гаспадарка большая, чым у героя нарыса І. Новікава, і справы буйнейшыя. Жывёлагадоў- ля — вось той асноўны ланцужок, які па думцы Віктара Паўлавіча, дапа- можа ўзяць гаспадару раёна. П. Кавалёў, як і І. Новікаў, адказаў ўвагу на першыя крокі Пала- вінкі, бо гэта, безумоўна, цікава, з чаго ж пачаў гаспадар. Нарэшце, ра- дзіная канферэнцыя прыняла наста- ву: асноўнай галінай сельскай гас- падаркі раёна павіна стаць жывёла- гадоўля. «А Палавінка, — піша І. Ка- валёў, — ужо думаў аб другім. Ну, добра, намячана праграма дзейнасці, узяты напрамак. А каб справы ішлі, трэба мець галоўнае — ілюзію уау- мліўчых, гаспадарчых...» Аўтар будзе кампазіцыйна нарыс так, каб пака- заць, як сакратар райкома працуе з кадрамі, як ён падбірае і выходзіць за званне «сярэдняе» званне камад- зіраў сельскай гаспадаркі. Мы бач- ім Палавінку ва ўзаемазвязках з рознымі людзьмі. П. Кавалёў нешта- лікімі трымамі дэталімі характары- зуе і дае магчымасць у кожным вы- падку больш ці менш усебакова ўя-

віць і старшыню калгаса «Перамога» Міхаіла Качароўскага, і дзярку Ана- тасію Гарохаў, і старшыню калгаса імя Леніна Козырава, і будога су- вяжанага партызанскага атрада Саф- ранава, і старшыню калгаса «За Ра- дзіму» Кавалёву, і калгаснага інжы- nera Чопікава, і іншых радных пра- цаўнікоў. Ва ўзаемаадносінях з людзьмі праўдліва і пэўныя рысы характара сакратара райкома, і яго арганізатыйны стыль кіраўніцтва. Да лепшых старонак нарыса належаць тыя, дзе П. Кавалёў раскавае, як з жывых спраў, з сустрэч і гутарак з калгаснікамі нараджаюцца ў райкоме новыя арганізатыйныя формы рабо- ты. У сустрэчах са старшынёй кал- гаса, напрыклад, нарадзілася думка аб перыядычным правядзенні семіна- раў старшынё калгасаў. Такія семі- нары рыхтаваліся кожны раз сярэдня ў калгасах і былі прысвечаны таму ці іншаму актуальнаму пытан- ню з сельскагаспадарчай практыкі. Жыццё падказала і новую форму ўзаемадзейнасці ўзаемадзейнасці кі- раўнікоў калгасаў, якая з вялікім по- спехам замяніла ў раёне сістэму ўпаўнаважаных. Здавалася б, што гэта матэрыял выключна для спецыя- лістаў, але П. Кавалёў раскавае за цікавацю аб новым у рабоце райко- ма, мастацкі нарыс у лэдзеным вы- падку дапамагае прапанаваць новы арганізатыйны метад партый- ной работы.

Нажаль, у нарысе «Сярод людзей калгасных» сустракаем шмат агуль- нага, рытарычнага, многія пытанні толькі ўпамуніты, аўтар спянаецца паведаміць аб фактах і лічбах, не паказваючы тых працаўнікоў, якія стаяць за гэтымі фактамі і лічбамі. Паказваючы, напрыклад, як выра- шалася пытанне з падборам кадраў, П. Кавалёў піша: «Другі сакратар і два інструктары райкома паказалі працаваць старшынёй калгасаў. На- меснік старшынё райсавета, упаўна- важаны раймакспрама, дырэктар саўгаса і сем спецыялістаў сельскай гаспадаркі таксама зразумелі, што быць байдом на новым фронце — іх абавязак». Тут нік нельга было аб- межавацца толькі пералікам паса- дзёных людзей, бо яны зрабілі нешта большае, чым звычайны пераход на другую работу; чытачу цікава было б ведаць іх прозвішчы і імяны. Такі ж безымяны пералік пасада чытаем на стар. 22, дзе аўтар раскавае аб тым, хто выступіў на пасяджэнні бюро райкома, і ўсё гэта падаецца нека- суха, па-газетнаму інфармацыйна. У выніку губліюцца мастацкія якасці някнэскага нарыса.

Выданне нарысаў аб перадаўчых людзях сямігады, нашых слаўных працаўніках, ірамысловасці і сель- скай гаспадаркі — патрэбная і адра- сына справа. Неабходна зрабіць папрок у адрас Дзяржаўнага выдавецтва БССР, якое залягае тэрміны выпуску ў свет такіх нарысаў. У названых нарысах выкарыстаны факты, характэрныя для сярэдніх 1958 года, а нарысы выйшлі толькі ў 1959 годзе. За гэты час многа змянілася і ў калгасах, і ў жыцці герояў нарысаў.

Толькі апэратыўны і своечасовы выпуск асобнымі кніжкамі нарысаў з выкарыстаннем самых навіейшых ме- тадаў апрацоўкі і выдання рукапісаў (арыгіналаў, макетаў, падпісаных ў друц першай характэры і інш.) даць магчымасць поўнацю захаваць актуальнасць і публіцыстычную за- востранасць нарысаў аб лепшых лю- дзях рэспублікі.

В. ПАТРОУ.

У кастрычніку на нашы экраны вы- пускаюцца фільмы «Ганічачка» і «Першы дзень міру» («Масфільм»). Карціна «Ганічачка» апавядае аб жыцці жанчыны-ўлады ў гады Вялі- кой Айчынай вайны. У ролі Ганічачкі — Ірына Скапова.

«Першы дзень міру» раскажа аб жыцці савецкіх салдат і афіцэраў у пераможны дні 1945 года.

«Названыя госці» — так называ- ецца новы фільм Талінскай кінастудыі. У ім паказаны эпізоды барацьбы савецкай разведкі з замежнымі ды- версантамі.

На экраны рэспублікі выходзіць но- вымі грузінікі калорый фільм «Ма- лок» (па матывах аднайменнай апо- весці пісьменніка Уірага).

Аб першых днях рэвалюцыі ў Ка- захстане раскажа кінакарціна «Мы з Сямірчана». Кінакамедыя «Яе фан- тазія» прысвечана актуальнай тэме — барацьбе з п'янствам. Армянскія кінематаграфісты зрабілі фільм «Аб чым шуміць рака», у якім апавяда- ецца аб мужнасці савецкіх паграніч- нікаў.

«Песня матросаў» («ДФЛА») і «На ўскраіне Парыжа».

Іншыя замежныя фільмы — «Па асабістаму жаданню», «Чалавек з асібіста», «Свайго цела пан».

Апрача таго, будуць дэманстраваць новыя дакументальныя муьты- плікацыйныя і навукова-папулярныя фільмы.

На здымках: кадры з новых філь- маў «Ганічачка» і «Аб чым шуміць рака».

Па аповесці І. С. Тургенева «Му- му» на кінастудыі «Масфільм» ства- рылі аднайменны фільм.

У кастрычніку ўвесь савецкі народ будзе адзначаць 10-ю гадавіну на- роднай улады ў Кітаі. У гэтыя дні на нашы экраны выйдуч дла но- вых кітайскіх фільмаў — «Крылатая абаронца» і «Даўка партыі» — аб жыцці народна-вызваленчай арміі Кітая.

Гледачы рэспублікі ўбачаць шэраг фільмаў, якія адзначаны на міжна- родных кінаконкурсах. Сярод іх —

Каштоўныя пачыны

Цяжка сказаць, каму з юнакоў і дзючач калгаса імя Калініна Рага- чоўскага раёна першаму прыйшла ў галаву гэтая думка.

— А чаму б нам не ўзяць шэфста- ва над нашымі культасветустанова- мі? — усё часцей і часцей павяра- валі юнакі і дзючачы.

— Перавядзем клубы на самааб- служаванне, — вырашыла калгас- ная моладзь.

І сапраўды, у калгасе аж пяць клубаў — чатыры калгасных і адзін сельскі. У кожным з іх ёсць свая прыбярэжышчына. А хіба юнакі і дзючачы не маглі прыбраць клубы самі?

На камітэце камсамола, на брыга- дных камсамольскіх сходах кам- самольцы вырашылі скласці графік і

сачыць за парадкам у клубах у час правядзення вечароў і дэманстрацый кінафільмаў, не менш трох разоў у тыдзень уласнымі сіламі прыбраць памышканне і па меры неабходнасці рабіць бгучыя рамонт.

А калі падлічылі, дык гадавая эканомія ад усяго гэтага скла- ла восем тысяч рублёў.

— Грошы гэтыя няхай ідуць на набіццё неабходнага культурнага і спартыўнага інвентару, — адна- душна вырашылі камсамольцы.

Ціпер у клубах стала значна чыс- цей.

Моладзь калгаса імя Калініна, што на Рагачоўшчыне, заклае ўсіх кам- самольцаў рэспублікі ўзяць з яе прыклад.

М. ТРАЯН.

Новыя кнігі

Выйшлі з друку і паступілі ў про- лаж настанупныя кнігі, выданнем Вучэбна-педагагічным выдавецтвам Міністэрства асветы БССР.

У. Боцх-Бруевіч. Наш Ільіч. Успа- рыны. На беларускай мове. Тыраж 15 тыс. экз. Цана 1 руб. 85 кап.

М. Шагіна. Сям'я Ульянавых. Раман-хроніка. На рускай мове. Ты- раж 50 тыс. экз. Цана 4 руб. 30 кап.

Я. Кблас. На прасторах жыцця. На беларускай мове. Тыраж 15 тыс. экз. Цана 2 руб. 50 кап.

Я. Брыль. Выбраныя апавяданні. На беларускай мове. Тыраж 10 тыс. экз. Цана 5 руб. 45 кап.

Т. Халкевіч. Спецыялькі зямлі. Апа- вяданні. На беларускай мове. Тыраж 5 тыс. экз. Цана 3 руб. 35 кап.

Ус. Краўчанка. Дзве сяброўкі. Апавяданні і казкі. На беларускай мове. Тыраж 16 тыс. экз. Цана 55 кап.

А. Васіленіч. Апавяданні. На белару- скаяй мове. Тыраж 12 тыс. экз. Цана 2 руб. 80 кап.

М. Танк. Казка пра мільведзю. На беларускай мове. Тыраж 17 тыс. экз. Цана 70 кап.

А. Балевіч. Ідзі, мой сын. На беларускай мове. Тыраж 15 тыс. экз. Цана 80 кап.

А. Астрэйка. Прыгоды дзедзі Міхе- ды. На беларускай мове. Тыраж 10 тыс. экз. Цана 2 руб. 60 кап.

С. Александровіч. Незабўднымі снечкамі. На беларускай мове. Ты- раж 10 тыс. экз. Цана 3 руб. 30 кап.

Ціпер яе твар адпавядаў позір- ку.

Матарыст склаў газету і ўступіў- ся за Сцяпана:

— Вы не абражайце, калі ласка. Бо мы хутка адпаведнае месца зной- дзем!..

— Вось і паказала кошачка кіп- цюры, — спалоўна заўважыў дзядзь- ка Сцяпан. — Няхай... Нехта ж і ёй паадбівае лапкі.

Але Марыля ўжо не слухала. Убачыўшы машыну, яна кінулася ў прыдарожны хмызняк і неўзабаве вярнулася з дзвума вялікімі кош- камі.

— А-а, дык вось чаму зубы у яе разбалбелі. Не спяшайся, дара- жэнька! — накінулася на яе Зо- ся. — Мы — прапавань, а ты — ган- дэляч!.. Таму, любячка, і з сіла збегла, каб суседзі не бачылі! Вось і цябе зараз пасаджу...

Пад'ехала таксі. Усё заспяшалі- ся, пачалі дапамагаць адзін аднаму на сходах. Калі за старым узмі- шой матарыст, дзетка Зося адразу ж зачыліла зверсці.

— Паехаў! — з запалам крыкну- ла яна шафера і пад дружыны рогат пасадыраў матына кранулася з месца.

А сярод дарогі, шырока расста- віўшы рукі, з кашамі стала разуб- лена Марыля. Ваўчынчы настрой знік. Яна ўвабрала галаву ў плечы, згорбілася. Толькі вочы — аслонія, калючыя — па-ранейшаму пагрозі- ла глядзець ўслед добрым людзям.

«Не ўзялі! — здавалася, гаварыла ўся яе постаць. — Не ўзялі з са- бою...»

М. ВАДАНОСАУ.

Не ўзялі...

Ужо ўсюды адчуваецца подох во- сень. Так бывае заўсёды, з году ў год.

Спачатку восень разам са жнівом прыносіць прыемныя вяселі хала- док. А потым, не даючы людзям спа- кою, кіліа іх у сады па спеыялы ан- тонаўкі, у лес па грыбы, на поле па бульбу. У гэтай вялікай і пры- емнай працы людзі не заўважаюць, што сонца з кожным днём раней ха- ваецца за небасці. І толькі тады яны скажучы — «прышла восень», калі адпуснець палеткі і сады, калі над зямлёй навіснуч шорна дажд- лівыя хмары, усходзіцца надаку- члівыя халадоны вятры...

Сёння лічце сонца даволі шчодрэ граве зямлю. З самай раніцы на ра- ваніцкай дарозе сабраліся ля Кара- бетуваці людзі.

І хто толькі прыдумаў такую на- зыву гэтай невялікай вёсцы — Ка- рабетуваці? Вядзь, калісьці людзі тут жылі так бедна, што кара з бя- дою сабралася. Мінаюць гады, мя- няюцца людзі, а назва вёскі заста- лася стара. Стаіць Карабетуваці да самага лесу. Праносіцца паўз яе па гэтым аўтамагасці.

Той, каму давалася «галасавань» на раваніцкай дарозе, гадзінамі ча- каваў грузавога таксі.

Пра сувязі брацкіх літаратур

Даследаванне ўзаема сувязей беларускай літаратуры з літаратурамі суседніх народаў у мінулым і ў цяперашні час — адна з надзвычайных задач беларускага савецкага літаратуразнаўства. І хоць для яго вырашэння зроблена ўжо нямаля, з'явіліся такія значныя работы, як «Аб жыццёвым уплыве рускай літаратуры на беларускую літаратуру» М. Клімковіча, «М. Горькі і беларуская літаратура пачатку XX ст.» В. Івашына, артыкулы М. Ларчанкі, Ю. Ступак, С. Александровіча аб украінска-беларускіх сувязях, І. Баса, В. Гапавай аб польска-беларускіх, — карціна гэтых сувязей ашча далёка недамалявана. Не ўсё, напрыклад, сказана ашча аб уплыве вялікай рускай літаратуры на беларускую дарававольную і сучасную савецкую літаратуру, асабліва аб творчым засваенні нашымі пісьменнікамі мастацкіх традыцый рускай класічнай і савецкай літаратуры; не ішло ішо грунтоўнай гаворкі аб уплыве, які аказвалі і аказваюць некаторыя выдатныя пісьменнікі Савецкай Беларусі на рускую, украінскую і іншую літаратуру; поўнашчо не асвятляліся дагэтуць украінска-беларускія літаратурныя сувязі; недастаткова распрацаваліся пытанні ўзаемазалежнасці польскай і беларускай літаратуры; чамусьці забітымі засталіся літоўска-беларускія культурна-літаратурныя сувязі. Таму новая кніга П. Ахрыменкі «Фальклорна-літаратурныя сувязі украінскай і беларускай народаў» сустрэаца з відавочнай прыхільнасцю. Першая частка вывучэння і аб'яснення украінска-беларускіх літаратурных сувязей на ўсім працягу іх развіцця істотна запаніла адзін з прыкметных прабаў у нашым літаратуразнаўстве.

Багата фактычным, часткова новым матэрыялам кніга П. Ахрыменкі вылучаеа грунтоўна і шматбакова даследаванне. Аўтар прыпыноа правільна паказвае ўзаемаўплывы дзвюх брацкіх літаратур, выяўляючы як уплывы украінскай літаратуры на беларускую, так і беларускай на украінскую. Прычым ён зусім слушна не пакіае па-за ўвагай і ўплывы вялікай рускай літаратуры, пад уздзеяннем якой развіваліся поплеч новай і старажытнай украінскай і беларускай літаратура. Такім чынам, адлюстроўваючы працягу гісторыі, кніга дае шырокую панараму фальклорна-літаратурнай аднасіі трох брацкіх усходне-славянскіх народаў.

П. Ахрыменку ўдалося заць чытачу і дастакова ўяўленне аб гістарычным лёсе трох брацкіх літаратур, паказаць гістарычную абумоўленасць іх аднасіі і раскрыць самое багацце украінска-беларускіх сувязей.

Даследаванне фальклорна-літаратурных сувязей іае ў кнізе ў розных напрамках. Калі гэта — гутарка аб украінскай і беларускай народна-паэтычнай творчасці дакласцічнага перыяду, аналізуюцца агульнасці і падобнасці абрадавай паэзіі, замоў, загадак, прыказак і прымавак, казак, гістарычных і лірычных песень. Калі гэта — аналіз ўзаемаўплываў старажытных беларускай і украінскай літаратур, ха-

П. Ахрыменка. Фальклорна-літаратурныя сувязі украінскай і беларускай народаў. Мінск. 1959.

Спектаклі Ровенскага тэатра

Сёлета калі месяц Магілёўскі абласны драматычны тэатр правёў на гастролі ў горадзе Роўна Украінскай ССР. Зараз Ровенскі абласны музычна-драматычны тэатр прыехаў у Магілёў і спектаклем па п'есе М. Крапіўніцкага «Засмеяныя крыніцы» пачаў тут свае гастролі. Магілёўчанам будучы таксама паказаны спектаклі «Калі ты кахаш» М. Заруднага, «Суровае аповесць» Ф. Вольнага, «Дзвучына з табар» Я. Алунера, «Чорны змій» В. Мінка і іншыя.

Вялікая папулярнасцю ў калгасе «Перамога» Кобрынскага раёна карыстаецца створаны сёлета струнны гурток. У яго рэпертуры беларускія і рускія народныя песні і танцы, песні савецкіх кампазітараў. У гэтыя дні музычны гурток, якім кіруе Георгій Якімовіч, дзейна рыхтуецца да раённага агляду калгаснай і саўгаснай мастацкай самадзейнасці. Развучаюцца народныя беларускія танцы «Лявоніха», «Крыжачок», «Полька Янка» і іншыя, а таксама песні і танцы краін народнай адыматрыі.

На здымку: квартэт развучвае чэшскую народную песню «Пастух». Справа налева: кіраўнік гуртка Георгій Якімовіч, калгаснікі Іван Пашкевіч, Несеер Субота, Васіль Салівончык і аграном Вольга Рабава.

рактарызуецца літаратура Кіеўскай Русі XIV—XVI стагоддзяў, дзейнасць Г. Скарыны, палемічная літаратура і г. д. Украінска-беларускія літаратурныя сувязі XIX — пачатку XX стагоддзяў разглядаюцца ў плане тэматычнай блізкасці, ідэйна-мастацкага ўплыву, у сувязі з перакладчыцкай дзейнасцю беларускіх і украінскіх пісьменнікаў, з распаўсюдкай беларускай тэматыкі ў новай украінскай літаратуры, а украінскай — у беларускую літаратуру, з развіццём асаблівых знаёмстваў і дружбы рускіх, украінскіх і беларускіх пісьменнікаў, са складаннем тэатральных сувязей украінцаў і беларусаў, з распаўсюдкай украінскімі і беларускімі вучонымі-філолагамі, гісторыкамі, этнографамі пытанняў, звязаных з гісторыяй украінскай і беларускай літаратуры. З такой жа дэталёваасцю аналізуе аўтар украінска-беларускія фальклорна-літаратурныя сувязі савецкага перыяду, асвятляючы і новыя бакі іх — уплывы арыгінальнай беларускай савецкай літаратуры на беларускі і украінскі фальклор, папулярызуючы беларускую літаратуру ва Украінскай прэсе, а украінскай літаратуры — у беларускай, рост навуковай распаўсюдкай украінска-беларускіх літаратурных сувязей і іш.

Зразумела, што пры такой маштабнасці даследавання аўтару цяжка было аднолькава поўна асвятліць усё ўзятае ў пытанні. Адымен, поўнаа дэкларацыйнасць, фрагментарнасць выкладання матэрыялу ў пасообных раздзелах.

Так, у першым раздзеле пераказаны, шырока паказаны сувязі беларускіх і украінскіх казак, уплыву беларускіх казак на украінскую, пудоўны аналіз падобнасцяў лірычных украінскіх і беларускіх песень, іх ўзаемаўплывы мяжуе з вельмі ўжо беглымі заўвагамі аб сувязях украінскай і беларускай абрадавай паэзіі, загадак, прыказак і прымавак.

Тая ж бегласць назіраецца і ў другім раздзеле. На нашу думку, тут абгрунтавана і зусім слушна раскрыта значэнне ў гісторыі рускай, украінскай і беларускай літаратуры дзейнасці беларускага першадрукара і асветніка Г. Скарыны, сатырычнай «Прамовы Маленкі», а таксама вычарпальна паказана ўзаемазалежнасць беларускай і украінскага вершніцтва і школьнай драмы XVII—XVIII стагоддзяў, і параўнаўча мала месца адведзена А. Філіповічу, «Фрынасу» М. Сматрыцкага, іх ролі ў гісторыі беларускай і украінскай літаратуры.

Нельга не падкрэсліць назвы і слушнасці вывадаў, да якіх прыходзіць аўтар, аналізуючы літаратуру XIV—XVIII стагоддзяў. «Дж калісці», — піша ён, — у XIV—XVI стагоддзях — беларуская і руская літаратура падтрымала літаратуру Украіны, садзейнічала яе ўздыму ў канцы XVI — першай палавіне XVII стагоддзя, так паэзія — у XVII і асабліва ў XVIII стагоддзі — беларуская літаратура аказалі каштоўную паслугу Украінскай і рускай літаратуры» (стар. 63).

Трэці раздзел кнігі — «Украінска-беларускія літаратурныя сувязі XIX — пачатку XX стагоддзяў» — самы фундаментальны. Багацце фактычнага матэрыялу спалучаецца ў ім з назіраваннем і вывадаў.

Конкурс на прылады для светлавых эфектаў

Тэатральныя мастакі і рэжысёры ў пошуках новых сродкаў мастацкага афармлення спектакляў часта не маюць магчымасці ажыццявіць свае задумкі з-за адсутнасці ў нашых тэатрах разнастайнай паўназначнай апаратуры для светлавых эфектаў. Між тым улада выкарыстання мастацка арганізацыі светлавых эфектаў дапамагае мастаку і рэжысёру канкрэтызаваць сродкі тэатра адыматрыі дзейнасці — і не толькі ў тэатрах драматычных, але і ў іншых жанраў.

Светлавыя эфекты і практыя садзейнічаюць паліпшыню мастацкай якасці афармлення спектакляў, робяць іх часта больш выразным. Прымяненне іх часта памінае выдаткі на новыя пастаноўкі.

Міністэрства культуры СССР лічыць, што стварэнне прыставак для светлавых эфектаў можа быць ажыц-

Гэта датычыцца перш за ўсё аналізу ўплыву на новую беларускую літаратуру, у прыватнасці на «Зьнедзі намырат» творчасці І. Катляроўскага, на беларускую народную песню — «Наталкі Палтаўкі» Катляроўскага, балалы «Твардоўскі» П. Гуляк-Аршавіцкага, песні «За Нёман іду» С. Пісароўскага. Мала вядомы і цікавы матэрыял знаходзім тут і аб сувязях з вуснай народнай творчасцю беларусаў вялікага кабары Украінскага народа Т. Шаўчэнка. Падрабязна гаворыцца таксама аб ідэйна-мастацкім уплыве Т. Шаўчэнка на творчасць Ф. Багушэвіча, Цёткі, М. Багдановіча, Я. Купалы, Я. Коласа, Эм. Бадулі, А. Гурла і іш. Неабходна зазначыць, аднак, што гутарку аб ідэйна-мастацкіх сувязях новай беларускай літаратуры з паэзіяй вялікага кабары аўтар часта не даводзіць да канца. Ён падрабязна асвятляе іх тэматычна-вобразную блізкасць і толькі бегла закранае пытанне аб своеасаблівасці паэтыкі Т. Шаўчэнка, не разгортваючы шырокага аналізу яе творчага праламлення і развіцця ў паэзіі Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча.

Малавядомыя і цікавыя факты падае аўтар, паказваючы сувязь, што звязана з беларускай літаратурай І. Франка, Л. Украінку, М. Кацюбінскага, В. Стафаніка, Л. Глібавіча, А. Крымскага, А.Л. Самійленка, М. Чарныўскага, А. Алеса, з украінскай літаратурай — М. Багдановіча, С. Палуна, Я. Журбу і іш.

Найбольш беднай часткай кнігі з'яўляецца яе чацвёрты раздзел. Больш-менш удала паказаны тут ўзаемаўплывы народна-паэтычнай творчасці украінскага і беларускага савецкага народа. У даследаванні ж ідэйна-мастацкіх сувязей літаратуры аўтар захпіўся распаўсюдкай украінскай тэмы ў беларускай савецкай літаратуры, беларускай — ва Украінскай і, па сутнасці, толькі дэкларацыйна абавіае аб творчым развіцці традыцый Шаўчэнка ў беларускай савецкай літаратуры, а традыцый Я. Купалы і Я. Коласа — ва Украінскай. Па-за яго ўвагай, напрыклад, застаюцца паэтычны вопыт Ш. Броўкі, М. Танка, А. Кулашова, А. Валогіна, канкротны аналіз якога паэзіі бы раздзел галаслоўнасці. Мала ўнёс свайго даследчы і ў аналіз шаўчэнкаўскіх элементаў ў паэзіі Ш. Труса, хаця на ёй ён спыніўся больш падрабязна.

Асыбно хоцца падкрэсліць грамадска-палітычнае значэнне даследавання П. Ахрыменкі там, дзе аўтар выступае супраць нацыяналістычнай «творыі» аб замкнёнасці («відрубнасці») культуры і асабліва літаратуры Украінскага і беларускага народаў. Усім сваім фактычным матэрыялам і вывадамі ён якраа даказвае адваротнае — гаворычы аб актыўных сувязях і ўзаемапранікненні Украінскага і беларускага фальклору і літаратуры, якія паліпа адбываліся і адбываюцца на іх развіцці, гаворычы аб справяднай дружбе, што янае нашы народы.

Кніга П. Ахрыменкі — зместоўная і цікавая. Недахопы яе не закрэсліваюць вялікай і станоўчай работы, якую здзейсніў аўтар. Яна — несумненны ўклад у справу вывучэння фальклорна-літаратурных сувязей украінскага і беларускага народаў у наша літаратуразнаўства.

А. ЛОЙКА.

Калгасны клуб — сельскі кінатэатр

Калгас будзе новы клуб. У ім расплавааны глядзельная зала, сцена, пакой для гульняў і рэштэцый і г. д. Часта, калі разгортваюцца будаўніцтва калгаснага клуба, можна пачуць ад калгаснікаў размовы аб тым, што цяпер у вёсцы будзе свай кінэ.

Пабудавалі, напрыклад, вялікі клуб у калгасе «Траці з'езд Савецкаў» і паклапаціліся, каб была ў ім і кінатэатральная. Значыць, клуб будзе адначасова і кінатэатрам. Зручна будзе глядачам і механіку — створаны ўмовы для працы.

Перавагі стацыянара відэаочніла. Вось чаму неабходна, каб клуб меў сваю добраабсталяваную кінатэатральную. У Кіраўскім раёне працуе 26 клубаў. Цяпер будуюцца яшчэ многа новых клубных памішаніаў. Прадаў, тэмы будаўніцтва іх недашчучальна марудныя. У калгасе імя Сталіна Дабасінскага сельсавета на цэнтральнай сядзібе будуюць клуб ужо другі год, але зроблена яшчэ вельмі мала. У сельсавета імя Максіма Горькага таксама радка ўбачыць будаўнікоў на клубным аб'екце.

Аднак, чамусьці практыючы гэтыя памішанні, праекціроўшчыкі забываюць пра кінатэатральны. І вось прыгожы добры клуб уступае ў строй, а кінэ ў ім паказваць нельга. Чакай, калі прыедзе тая перасоўка. Абынкаеае стаўленне да заправабаваніаў сельскага глядача і прывяло да таго, што амаль палавіна клубаў у Кіраўскім раёне не мае стацыянараў і карыстаецца паслугамі кінатэатравак.

Чаму? Ды таму, што няма ў клубах кінатэатральных. Вось некалькі прыкладаў. Калгас імя Свядлова (старшыня тав. Калаяда) — адна з перадавых гаспадарак у раёне. Клуб тут пабудавалі два гады назад. Есць у ім глядзельная зала на 150 чалавек. Але ў гэтым клубе вельмі дражна сабе адчувае кінатэатр, бо замест крэслаў на ўсё залу ставіць пільцы услоняў і большасці даводзіцца глядзець філмы стоячы.

Год назад раённы аддзел культуры набыў для клуба апаратуру пад кінастацыянар. Мінус год, але так нішто не змог пераканаць кіраўніцтва калгаса, што трэба абсталяваць кінатэатральны пакой. У выніку ў новым клубе па-раейнаму працуе перасоўка.

Такое ж становішча і ў калгасе «Пацігоджа» (старшыня тав. Бабкоў), імя Леніна (старшыня тав. Пічогін), імя Жданова (старшыня тав. Каган). Для Кострыцка-Слабадскага клуба, які знаходзіцца на тэрыторыі калгаса «Пацігоджа», ужо другі год набыта кінастацыянарная апаратура. Аб гэтым ведаюць старшыня калгаса, сакратар партарганізацыі, але апаратуры гэтак і не ўстанавілі.

Вывад: няма трэба, каб кожны сельскі клуб будаваўся з кінатэатральным пакоем, нагой кожны калгасны клуб мае свай кінастацыянар. Гэта створыць усё магчымае, каб каронным чынам палепшыць у раёне прапаганду сельскагаспадарчых, навукова-папулярных і мастацкіх філмаў.

М. БЕРЭЗІНСКІ.

Абмяркоўваюць творы маладых

Пры газеце «Шлях сацыялізма» Мінскага раёна існуе літаратурнае аб'яднанне. Тут часта абмяркоўваюцца творы маладых літаратураў: Віктара Акуліна, Георгія Ждановіча, Пятра Бондарава, Сяргея Кулагіна, Рыгора Струпа, Мікалая Сяўрука, Івана Шулеява, Уладзіслава Галаўчына, Алега Галаўчына.

Разгляд і абмеркаванне твораў дае шмат карысці пачынаючым. Газета часта змяшчае літаратурныя старонкі. Чым адлюстроўваючы галоўным чынам сягонішні дзень, у некаторых творах выкрываюцца недахопы, якія пераажджваюць савецкаму чалавеку будаваць шчаслівае жыццё.

Віктар Акуліч у сатырычным творе «Справы дрынь» высьмейвае гультаёў і лебабоаў. У творе «Следам за дэдаам» аўтар удала крытыкуе благаі крамнікаў. Пятро Бондараў таксама тым сатырычным творам. У вершы «Лявон на ўсё раён ён з іваніясцю гаворычы аб маладым чалавеку, які не працуе, а толькі лямды б'е».

Літаратуранам аб'яднанню асабліваю ўвагу варту звярнуць на папырэнне такіх жанраў у газеце, які нарыс і апавяданне. Мастацкай прозы на літаратурных старонках бывае мала.

У. КАРЫЗНА.

У дапамогу бібліятэкарам

Магілёўская абласная бібліятэка імя Леніна накірвала ва ўсе раённыя, гарадскія і сельскія бібліятэкі вобласці матэрыялы ў дапамогу бібліятэкарам.

Бібліятэкар знойдзе тут метадычныя распаўсюдка і тэматычныя вешапроу: «За далейшы ўздым прамысловасці», «За далейшы тэхнічны прагрэс у сельскай гаспадарцы» і іш. Есць матэрыялы ў дапамогу выпускаючым вусныя часопісы на тэмы: «Навіны навукі і тэхнікі», «Хімія — навука вялікіх магчымасцяў», матэрыялы для правядзення канферэнцый чытачоў па кнізе «Хімія ў сельскай гаспадарцы».

Метадычныя распаўсюдкаі складзены з улікам асаблівасцей прамысловасці і сельскай гаспадаркі вобласці і магчымасцяў сельскіх культасветустановаў.

В. АРЦЕМ'ЕВ.

Гастролі італьянскага тэатра

У Мінску пачаліся выступленні тэатра італьянскага тэатра марыянетак «Піколі дзі Падрэка».

Першы дэбют гэтага цікавага і своеасаблівага калектыву адбыўся ў Рыме ў 1914-м годзе, калі там было паказана эстраднае прадстаўленне па п'есе В. Шэкспіра «Буря». Паспех спектакля абумовіў вялікае лірычаснае, музычнасць і высокае сцэнічнае майстэрства яго стваральнікаў. Выступленні тэатра ў Італіі з кожным годам прыносілі яму ўсё большую славу. Неўзабаве тэатр, які быў прызначаны для дзяцей, набывае вялікую папулярнасць і скарот дзяцей. У рэпертуары, які ўвесь час узмаўляўся і ўзбагачаўся, пачалі павялічвацца сама разнастайныя творы: оперы Данізіці, Моцарта, Пэргаліці, Расіні, эстрадна-парадыжныя і сатырычныя прадстаўленні.

У 1930-м годзе тэатр упершыню выяжджае ў канцэртнае турне па Еўропе і неўзабаве пасля гэтага едзе ў Амерыку. За 45 год тэатр аб'ехаў амаль што ўсё свет і даў больш за дзве з паловай тысяч прадстаўленняў у 40 краінах.

У спектаклях тэатра марыянетак глядачы вабчы маляўнічасць афармлення, высокае артыстычнае майстэрства выканаўцаў, незвычайная разнастайнасць рэпертуару. Зусім нядаўна тэатр «Піколі дзі Падрэка» паставіў дзіцячую оперу С. Пракоф'ева «Пеця і воўк».

ГОРКА І КРЫЎДНА

Два — тры разы на тыдзень месціслаўскія аматары драматычнага мастацтва збіраюцца ў вялікім рэштэцыйным пакоі раённага Дома культуры. Пад гукімі мураманіі склапення будынка былой царквы, ад якога павялаа халодам старажытныя, унікалі гарачыя спрэчкі пра сцэнічныя вобразы, будову мінапсана, мастацкае афармленне спектакляў. Кожны імкнецца выказаць свае думкі. Мастацкі кіраўнік калектыву Барыс Пігін уважліва ўсё выслухоўваў, рабіў заўвагі. У яго заўвагах адчуваўся і веданне тэатрычных асноў мастацтва і немалы вопыт ражысэра-пастаноўшчыка аматарскага драматэатру.

Удзельнікам у драматэатры было многа і часам не ўсёмі халапа ролей. Але тая, што не ўдзельнічалі ў чарговым спектаклі, не асабліва крыўдзіліся. Для іх падбіраліся аднактовныя п'есы. А бывала, што рэштэцыйных двух многаактвых спектакляў вяліся паралельна. І амаль кожны два — тры месяцы на вуліцах горада з'яўляліся афішы, якія паведмалі аб прам'еры на сцэне раённага Дома культуры. «Партызаны» К. Крапіны, «Несеерка» В. Вольскага, «За другім фронтам» В. Сабіа, «Я хачу дамоў» С. Міхалкова, «Шалімецца-дзішчыць» К. Квіцік-Асанаўічкі — вось дэбюта не поўны пералік спектакляў, ажыццёўленых за апошнія гады драматэатраў Месціслаўскага РДК. Ставіліся і аднаактвыя п'есы мясцова аўтара, работніка гаркамагаса Г. Медзядкова. З поспехам прайшлі напісаны ім вагзель аб калгасніках жывялоаа «Два пастухі» і п'еса «Лепш позна, чым ніколі», накіраваная супраць алкагалізма.

Што ж здарылася? Тут трэба спыніцца на некаторых падазых, якія папярэднілі гэтай зусім нечаканай для ўзраўнення культуры і Дома народнай творчасці з'ява.

Летаў Магілёўскі тэатр рабіў прадзівае гастрольнае падарожжа па раёнах вобласці. У праграму гэтай паездкі ўваходзіла і аказанне метадычнай дапамогі мясцовым самадзейным драматэатрам. Артысты тэатра прысутнічалі на рэштэцыйных, далі добрую апынку дасягненням драматэатра. Потым завязалася сардэчная супраць алкагалізма.

У гэты час была прынята пастаноа аб стварэнні ў Савецкай вобласці харавога таварыства. Затым быў створаны Рэспубліканскі аргкамітэт гэтага Таварыства, у які ўвайшлі Р. Шарма (старшыня), Я. Нікоціч, Г. Пітровіч, У. Алоўнікаў, М. Маслаў, Г. Пітровіч, А. Білібін, В. Сербін, А. Зелянка, Н. Прысекаў, К. Пуроўскі і Л. Доўнар.

Аргкамітэту было даручана прыцягнуць у харавое Таварыства прадзвядзеныя члены, якімі могуць быць усё грамадзяне, старэйшыя за 16 год, удзельнікі хораў, а таксама членаў выканаўцаў з дзяржаўных і кааператывных арганізацый, якія заахвочваюцца ў паліпшыню музычнай адукацыі мас.

Але за паўтары гады работы аргкамітэту ў Таварыства было прыцягнута, не больш ста прадзвядзеных членаў і толькі тры (!) члены-заснавальнікі — Мінскі аўтаавад, пельзавад і завод «Вальшань».

Калі многія члены аргкамітэта адымаліся ўключыцца ў работу і добраахвотна аднесліся да сваіх абавязкаў, дык такія члены аргкамітэта.

да камічнай оперы Расіні «Сінгёр Брускіна», Другая распосда Ліста і ішыя. У гэтых музычных урыўках сродкімі лячэнага тэатра перадаюцца ўсё прыгожасць і глыбокі змест музыкі вялікіх кампазітараў.

Незвычайнай прыгожасцю вызначаеа ўключэнне ў праграму народная казка «Беласнежка і сем гномаў». Непадурнае ўражанне пакідае сцэнічны урывак «Блакідны грот», для музычнага суправаджэння якога выкарыстаны неапалітанскія народныя песні і «Неапалітанскае тарантэля» Расіні.

Яркія і сакавітыя камічныя сцэны «Пекла вяселіа», «Зааляганае трыо», сцэна, у якой прымоўнае узле самы маленькі, самы вядомы і самы смешны пійяст у свеце і сцяпка Сінфароза Странгаліні і ішыя.

Поспех спектакляў трупы тэатра марыянетак нельга аддзяліць ад яго стваральнікаў, артыстаў-ліцькавадаў, якія валодаюць высокім прафесіянальным майстэрствам.

Спектаклі тэатра «Піколі дзі Падрэка» далі магчымасць мінапсана пазнаёміцца з цікавым і арыгінальным мастацтвам італьянскага народа.

Ю. МАТРАЕВ.

На здымках: 1. Сцэна са спектакля італьянскага тэатра марыянетак «Піколі дзі Падрэка». 2. Артысты тэатра на мінскай сцэне пасля спектакля.

Горка і Крыўдна

Гледачам добра запомніліся яркія, прадзівыя вобразы, створаныя ў шэрагу спектакляў старошчына ўдзельніцкай калектыву — настаўнікамі І. Алоўнікаў, А. Касцючына, рабочым будынка былой царквы, ад якога павялаа халодам старажытныя, унікалі гарачыя спрэчкі пра сцэнічныя вобразы, будову мінапсана, мастацкае афармленне спектакляў. Кожны імкнецца выказаць свае думкі. Мастацкі кіраўнік калектыву Барыс Пігін уважліва ўсё выслухоўваў, рабіў заўвагі. У яго заўвагах адчуваўся і веданне тэатрычных асноў мастацтва і немалы вопыт ражысэра-пастаноўшчыка аматарскага драматэатру.

Удзельнікам у драматэатры было многа і часам не ўсёмі халапа ролей. Але тая, што не ўдзельнічалі ў чарговым спектаклі, не асабліва крыўдзіліся. Для іх падбіраліся аднактовныя п'есы. А бывала, што рэштэцыйных двух многаактвых спектакляў вяліся паралельна. І амаль кожны два — тры месяцы на вуліцах горада з'яўляліся афішы, якія паведмалі аб прам'еры на сцэне раённага Дома культуры. «Партызаны» К. Крапіны, «Несеерка» В. Вольскага, «За другім фронтам» В. Сабіа, «Я хачу дамоў» С. Міхалкова, «Шалімецца-дзішчыць» К. Квіцік-Асанаўічкі — вось дэбюта не поўны пералік спектакляў, ажыццёўленых за апошнія гады драматэатраў Месціслаўскага РДК. Ставіліся і аднаактвыя п'есы мясцова аўтара, работніка гаркамагаса Г. Медзядкова. З поспехам прайшлі напісаны ім вагзель аб калгасніках жывялоаа «Два пастухі» і п'еса «Лепш позна, чым ніколі», накіраваная супраць алкагалізма.

Што ж здарылася? Тут трэба спыніцца на некаторых падазых, якія папярэднілі гэтай зусім неч

Больш бы таніх кніганошаў

Гэтую аўтаманшну і яе вядоўца Васіля Дзенісенку добра ведаюць ва ўсіх вёсках Касцюковіцкага раёна. Яго з'яўленне сустракаюць воклічамі:

— Кніганоша прыхаў!
— А ну, пакавай, што прывёз... Пакуль з машыны выгружаюць цюкі, мякі і скрын з усім тым, што складае асартымент мінімум сельскага магазіна. Васіль Дзенісенка раскладзе на мургу брылянт і раскладзе на іх свой тавар — кнігі ў рознакаляровых вокладках.

— А тое, што я прасіў, прывёз? — неадарваўшы пачаў адзіна з вясковых кнігалошаў.

— Зразумела, — супакойвае яго Дзенісенка і выцягае са скрынкі пакунак. — Атрымаўшыце. Тут усе, што было заказана. «Узнятая паліна» Шодлава, «На рэспубліцы» Коласа і на вашай спецыяльнай — «Дзесяцік брыгадзіра калгаса» ў апошнім выданні.

Брыгадзір, даведваючыся пра кошт кніжак, палеў у кішэню на грошы.

— Пачакайце, — перапытае яго Дзенісенка.

— Ну, што яшчэ?

— Хачу прапанаваць навінку. Толькі ўчора атрымалі ў раённай кнігарні.

— Навінка? — зацікавіўся брыгадзір.

— Вось яна. «Даль палаяна» Хадкевіча. Пра калгаснае жыццё.

Пакуль брыгадзір перагортвае старонкі кніжкі, Дзенісенка расказвае калгаснікам пра яе змест. Брыгадзір бярэ гэтую кніжку. Купляюць яе і яшчэ некалькі чалавек.

Гавядзі ідзе бойка. Загачыць сельскага, які прыме вядоўца падпісваю фактуру на прыняты тавар, не тоіць свайго здзіўлення.

— У дабры вы бярэце кнігі, а ў краме яны ляжаць без руху.

Дзенісенка дыпламатычна маўчыць, толькі хітравата ўсміхаюцца: маўляў, кніжкі трэба ўмець гандляваць. А прысутныя, не трымаючы, закідаюць загадчыка магазіна напромакі:

— Ужо два гады, як новых кніжак на паліцах крамы не бачым.

— Колькі прасіў кнігу пра пчаліства і ўсё дарэмна. А чалавек востры прывёз.

— Гандлюй ужо гаралкай да сядзімаці. Гэта ў дабры лепш атрымавацца.

Крамнік пад градам якіхчымсьці рэплік спытаеца ў магазін. Васіль Дзенісенка дастае з кішэні бланкет.

— Ну, што каму прывезці ў наступны раз?

У вёсцы любяць і цняць добрую, карысную кніжку, і ў бланкетце ў хуткім часе з'яўляецца многа новых запытаў. Выважваю заказы і даволі складаныя.

— Прыязі мне, голубе, што-небудзь пра семінацыю год пра Касцюковіцкую рэвалюцыю. Я талды яе абараняў. Вось і хачу пра гэта пачытаць, — просіць сівабароды калгасны вяртаўнік.

Васіль Дзенісенка ў задумленні чухае патыліцу.

— Пра гэта, здадуля, вельмі ба-

САМАДЗЕЙНАСЦЬ ЧЭХАСЛАВАКІ

Цярніца і цюкі быў у мінулым шлях чэхаславацкай культуры і мастацтва. Стэголавая дыктатура ў аўстрыйскай манархіі рабіла ўсё, каб пагніць творчыя яго таленты чэшскага і славацкага народаў. Асабліва цяжкі быў лёс дзяржаўнай культуры і мастацтва Чэхаславакіі ў гады фашысцкай акупацыі. Гітлераўцы палілі на кастрах кнігі чэшскай вучоны і пісьменнікаў, знішчалі помнікі, музеі, школы... І толькі пачыў сацыялістычная Чэхаславакія выклікала да жыцця невячэрнінаў крмічых народных талентаў, шырока адчыніла дзверы чэхам і славакам у мастацтва і культуры.

На вызваленай свабоднай зямлі радасна загучалі галасы артыстаў, кампазітараў, драматургаў. Завіселі пудоўныя месці. Новы глядач — гаспадар свайго жыцця — патрабаваў не толькі новых спектакляў, але і новых тэатраў. Зараз у Чэхаславакіі 74 професійнальныя оперныя і драматычныя тэатры. У адной толькі Празе 17 тэатраў. Шырока развілася сетка самадзейных рабочых і студэнцкіх тэатраў, творчых ансамбляў. Яны існуюць амаль на кожным заводзе, у кожным інстытуце, тэхнікуме, школе, раёне.

У час знаходжання з групай савецкай моладзі ў Чэхаславакіі мне ўдалося знамяціцца з самадзейнасцю аэравага камбіната «Світ» у Готвальдаве. Тут, апрача рабочага тэатра, ішчы драматычных калектываў, 37 танцавальных і харавых ансамбляў. Як расказаў нам сакратар аэрава Юзаф Інтэроўскі, кожны год у Готвальдаве адбываюцца абласныя фестывалы. У апошнім фестывалі (1958) удзельнічала 838 самадзейных тэатральных калектываў, харавых і танцавальных ансамбляў, паэты-чэцкіх мастакоў. Там яма амаль ніводнага вёскі, кааперацыя, не гаворачы ўжо аб заводах, дзе ё ё было самадзейнага тэатра альбо ансамбля.

Вельмі прыемнай і нечаканай навіной было тое, што на сцене рабочага готвальдаўскага тэатра ішоў «Канстанцін Заслонаў» А. Мазюна. Вобраз дэкадэнтскага партызана палюбіў чэхаславацкіх глядачоў. Ён бліжэй і дарагі нашым сябрам, які бліжэй і дарагі нам бессямёрны герой чэхаславацкага народа Юзаф Фучык.

У час нашай сустрэчы з моладдзю завода «Тэатр» у Празе мы, зразумела, пачынілі спытанні мастацкай самадзейнасці, працягваючы тэатра, якому належала тут цудоўнае памішанне: глядзель-

ФЕЛЬЕТОН Сябра ўсіх масцітых

Ён уварваўся ў нашу рэдакцыю, як скоры поезд урываецца ў тунель. Усміхаючыся, ён так шырока разяўляў рот, быццам хацеў паказаць адраў ўсе свае 32 зубы.

— Вітаю! — грыве ён на дзеці, у калідоры і ва ўсіх дзверцях рэдакцыйнага пакоя адначасова. Можна было падумаць, што ў рэдакцыі — не адзін, а дзесяць Пачульскіх.

— Вітаю! Як здароўе? Як дыагнец, як пішаце?

Агульнаыя і зацікаўленыя, мы кідалі рэчкі, адсвободзілі ў бок пачаты карэспандэнцыі, якія раптам рабіліся сумнымі і слухалі.

А ён усё гаварыў, гаварыў, гаварыў. З яго вуснаў, нібы лашэйка ад семак, аляталі імёны людзей, якіх мы ведалі толькі па партрэтах, кнігах і газетных артыкулах. Пачульскі ж з імі быў знаёмы папроста, у многіх быў на вясялях ці на імянінах. Ён знаўся з усімі рускімі і беларускімі пісьменнікамі ад А да Я. Многія масцітыя дзеячы літаратуры былі яго лепшымі сябрамі ці сяжакамі, з усімі ён піў на брударшэфт.

Непрэмна ўражаныя, мы даведваліся, што драматург Сідараў не можа напісаць ні рэдакцыю, пакуль не высушыць да дна бутэльку «КВ», што паэт Івановы пасля кожнай выдаленай кніжкі гуляе новае высяле, што празаік Пятроў пабудоваў за дзесяць год дзесяць дач, але ні ў адной з іх не жыў, бо не вылазіў са сталічных растаняў.

Варта было каму-небудзь з нас назаць вядомага пісьменніка, які адраў ж у адка захліпаўся голас Пачульскага:

— Як жа ведаю, цікавы дзядзька. Хочаце, расказаў гісторыю?

І, не чакаючы згоды, пачынаў расказаць:

— Ёдзе гэта мы з ім у машыне (у яго дзвер «Волга», а талды «Пабед» была). Раптам перад самым радзятарам зац, Хапае Косця сваю дубальтоўку — плі! — і міма. «Дай-ка мне сваю дубальтоўку», — кажу. — Зажэўваў яе! Цяпер падыраў нагамі, і дух з яго воў... «Дзе ты так страляў, вывучыўся?» — пытаецца Косця. Давялося яму растлумачыць, што я са старым Прышвіным у краі няпужаных гітлук палаяў. Між іншым, справа мінула, гэта я падаваў нябожчыку імя кнігі з такой назвай.

— З патам Беларускай вам даводзілася сустракацца? — спытала аднойчы каракат Зіна Гадукова, страшная прыхільная паэтычных талентаў.

— А як жа, каларытная фігура! Гаралка п'е — сам Бахус пазайдрасціць бы. Я рыбак заады. Успамінаю, як мы з ім на лесоды хадылі, паблізу Жыгулёў.

— На Волзе, здаецца, няма ласоў, — адсяраваў зазначыць змены сакратар Валя Сідорчык.

— Ну, як яна там называецца... чырвоная такая рыба, у магазіне яе па вострым з паліцыі — прадаваюць... гарбуша ці як?

— І гарбушы на Волзе няма.

— Ха-ха-ха, наліўны народ! Мы на прагулку ездзілі. А рыбу ў магазіне купілі... на заскуку.

Мы слухалі расказы Пачульскага, і нам рабілася крыўдна за нашых любімых пісьменнікаў. Усе яны аказаліся з такой-небудзь заганай. Не праішло і месяца з тае пары, як у рэдакцыі з'явіўся Пачульскі, а мы ўжо ведалі, што з пісьменнікаў п'е калыч, а хто «праарыстую», хто падарожнічае на «Волзе», а хто задалаўнаецца «Маскітчом».

— Браша ён, як сабака, — адгада-

Прага. Тэатр Сметаны. Фота М. Лапаць.

Раскопкі на навагрудскай зямлі

На працягу двух месяцаў навуковыя работнікі славянска-лацінскага атрада Прыбалтыйскай экспедыцыі Інстытута гісторыі матэрыяльнай культуры АН ССРС праводзілі на Навагрудчыне. Сялята яны працягвалі раскопкі на так званым «Кольчым горадзе», які знаходзіцца ў замку.

— Па «Буджарынах» гэты год не змяшчаюць, — расказвае кандыдат гістарычных навук Ф. Гурэвіч. — Як ніколі за апошнія тры гады мы вазьмем у Ленінград больш 2000 знаходак. Яны славянскага паходжання і адносяцца да XI—XII стагоддзяў.

Упершыню раскапаны згарэўшы дом, пабудова якога адносяцца да XII стагоддзя. На свайх паверхнях, пераважна ў глыбінках, пачы, шклянкі вокнаў і свецніцкіх аб'ектаў высокай культуры славянскага народа ў старажытнасці.

Тав. Гурэвіч расказаў, што ў мінулым годзе Інстытут гісторыі арганізаваў у Ленінградзе выстаўку, на якой раскопкі былі прадстаўлены на асобным стэндзе пад назвай «Навагрудск». У гэтым годзе стэнд будзе адноўлены.

Міма галоўнага

Семінар заканчваўся. Стомленыя і змучаныя ад доўгіх прамоў, работнікі клубных устаноў і бібліятэкары перацінваліся паміж сабой, уздычалі:

— Калі ж гэтаму, нарэшце, прыдзе канец!

— Ці хутка нас адпусцяць дамоў?

Але загадчык аддзела культуры ўсё гаварыў і гаварыў... Ёсць такія людзі, якія вельмі ўжо любяць «гуртарыць з народам».

Такім чалавечам і быў загадчык Бярышчанскага раённага аддзела культуры Н. Юдэнка. Менш за ўсё ён звяртаў увагу на тое, што яго амаль ніхто не слухае. Калі ж урачыце красамовіца загадчыка аддзела было вычарпана, усе з палёгкай уздыхнулі, а нехта са злёсцю сказаў:

— Дарэмна толькі дзень прапаў... Справады, каму патрабы такія семінары? Якую карысць прынес ён работнікам клубу і бібліятэцы?

Семінар пачаўся закладкам загадчыка аддзела прапаганда і агітанды райкома партыі тав. Туханянава. Яму трэба было расказаць аб чарэшніцкім пленуме ЦК КПСС, XV Пленуме ЦК КПБ і будучым сьнежаным пленуме ЦК КПСС. Паставіць перад работнікамі культуры чарговыя задачы, якія вынікаюць з паставы партыі. Тама дакладна вельмі падняў. Але... Па-першае, тав. Туханянаў — чалавек новы ў раёне, працуе ёсць яго ішчы — вострым днём, не ведае клубных устаноў, іх справу. На-другое, часу на падрых-

стаў пры Віцебскім музычным вучылішчы, таксама счэмадзанным наставой. Прысяла звольціцца з работы і загадчыка Кудынінскай сельскай бібліятэкі Тацяна Палазанкова.

Які ж прычыны гэтага? У кожнага — свае: у аднаго — кіраўніцтва на калгаса не ідзе насустрэч, у другога — не ладзіцца ўзаемаадносінны з моладдзю, у трэцяга — ёсць хор, але няма баёна... Калі шыра казачы — прычыны дробныя, нязначныя. Калі б тав. Юдэнка чула і ўважліва ставіўся да патраб кніжкі і бібліятэчных работнікаў, не было б ніякіх пастаў да падобных разоў. Але загадчык аддзела культуры пазабывае пчырчых гутарак са сваімі падначаленымі, якія ў сваю чаргу адказваюць тым жа.

Ёсць і яшчэ адна прычына вялікай цяжкасці кадраў. Заклучаюцца яны ў тым, што многія работнікі кніжыч даяна ад дома, сямі, бацькоў, тама, напрыклад, у Баранавіч, у Шодлаваі — у раённым цэнтры; Палазанкова наогул з другога (Лёвненскага) раёна. Жыць ім даводзіцца на даве самі, а гэта вельмі цяжка, паколькі зарплата культурніцка невялікая.

Існуючыя распыленасці клубных устаноў прыводзіць часам да неадарчнасці. Вось што, напрыклад, расказвае бібліятэкар Гаўзінскага сельскага клуба Л. Рудычанка — вялікі аматар кнігі, здольны арганізаваць, які добра ведае сваю справу:

— Бюджэт нашага клуба складае 1400 рублёў. За гэтыя грошы трэба вынісаць на цылы год газеты і часопісы і папаўняць кніжны фонд бібліятэкі. І я тут ні круціцца, але на кнігі застаецца ўсёго 250—300 рублёў. Гэта намнога менш, чым на-

ТА СЛЯДАХ НАШЫХ ВYSTУПЛЕННЯУ

Яшчэ пра аршанскі парк

Работа аршанскага парку культуры і адпачынку педнарадова крмыткавалася ў мясцовым і ў рэспубліканскім друку.

На апошніе выступленне газеты «Літаратура і мастацтва» (18-га ліпеня 1959 года) Віцебскае ўпраўленне культуры адказала, што «з работнікамі парку праведзена нарада, на якой абмеркаваны меры па палепшэнню рабав парку, намечана арганізацыя масовых гульняў, канцэртаў мастацкай самадзейнасці і іншых мерапрыемстваў, а таксама забаронена гандляваць спіртнымі напіткамі».

Мы зайшлі ў парк з намерам параджаваць разам з аршанцамі тым прыемным зместам, якія адбыліся тут пад энергічным кіраўніцтвам т. Шыпуліна. Дырэктара парку мы не знайшлі. Кажуць, ён быў на некаторых наведвальніках, якія ад нуды часам прыходзілі ў лютася. Іншыя сівярляюць, што ён цікавіцца больш вясёлым мясіам. Не будзем займацца пэўкамі. Патгледзім, што робіцца ў парку. Самыя цікавыя пункты — прапаганда танцавальнага і бунфет. Грае духавы аркестр, які выконвае мудрагэтлівыя фактоты і танга. На пляцоўцы палына няма дзе ўсунуць. Людзі такуцца, не раўнуючы, як Марка на пекле. Пляцоўка — даволі манументальнае збудаванне, агарожана жалезнымі кратамі. А адзінаццатай гадзіне білеты ўжо не падаюцца. Мы ні за што не праішлі б да танцоўчых, калі б ля ўваходу не ўзнікла п'яная бойка. Кантраблер адстраху ўнёс. Завіселі міліцыянеры.

Канцэртаў мастацкай самадзейнасці ў парку не было па тое прастав прычына, што т. Дуларав, які доўгі час займае месца дырэктара гарадскога Дома культуры, аддаўся капіталізму рамонту, што праводзіцца даволі сістэматычна і марудна. Як вытрымваюць капітарысы, выноды аднаму гарадскому фінальдеу ды танцаваму Дулараву. Паколькі зала Дома культуры не функцыянуе, кіраўнікі гурткі зноўлены, артыстаматы не працуюць.

Парк вельмі мала асветлены. Трэба адлучыць справядлівае міліённыя прадстаўлена даволі значнай колькасцю дзяржурных, якія групуюцца ў асобным аякол танцавальнай пляцоўкі і бунфета.

Такім чынам, уся «культурная» работа абмежавана танцамі. Можна параіць таварышу Шыпуліну называцца не дырэктарам парку, а дырэктарам танцавальнай. Што, паглядзім, акажа.

Ёсць у парку яшчэ газетных вітрын, але яны ўсе пустыя. Нажалі, мы не заапілі копіі пісьма Віцебскага абласнога аддзела культуры, у якім паведальнася, што справу ў парку палепшыліся. Мы праішлі б іх на пустыя месцы.

Н. АХРАМЧУК.

Галоўны рэдактар Янка ШАРАХОЎСКІ.
Рэдакцыйная калегія: Заір АЗГУР, Аляксандр БУТАКОЎ, Кастусь ГУБАРЭВІЧ, Васіль ІВАШЫН, Аркады МАРШЫНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Пятро ПРЫХОДЗЬКА, Раман САБАЛЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), Мікола ТКАЧОЎ, Іван ШАЦІЛА, Рыгор ШІРМА.

Праўленне Саюза пісьменнікаў БССР выказвае глыбокае спачуванне паэту Уладзіміру КАРАТКЕВІЧУ з прычыны напаткаўшага яго гора — смерці бацькі.